

Warszawa, dn. 10.01.2007 r.

**Uwagi KIGEiT do projektu „Strategii regulacyjnej Prezesa UKE
w zakresie gospodarki częstotliwościowej” z grudnia 2006 r.**

A. Uwaga ogólna – redakcyjna.

Występujący w różnych formach w całym tekście termin „technologia” należy zamienić na „technika”. W żadnym miejscu projektu słowo „technologia” nie występuje w słownikowym znaczeniu¹. Jest to prawdopodobnie angielska kalka językowa (*Technology* – ang. technika, nauki techniczne).

Zgodnie ze Słownikiem języka polskiego PWN 2004:

technika *ż III, CMs. ~ice*

1. *lm D.* ~ik

«celowy, racjonalny, oparty na teorii sposób wykonywania prac w jakiejś dziedzinie; metoda»

Technika komputerowa, rolna, wydawnicza, telewizyjna.

Technika gry na fortepianie.

Mieć dobrą technikę.

Stosować jakąś technikę.

Doprowadzić technikę do doskonałości, do perfekcji.

2. *blm*

«dział cywilizacji i kultury obejmujący środki materialne i umiejętności posługiwania się nimi, umożliwiające człowiekowi celową działalność gospodarczą i opanowanie przyrody»

Nowoczesna technika.

Osiągnięcia techniki.

Jak z powyższego widać, na strategię Urzędu mogą mieć wpływ jedynie techniki stosowane przez operatorów. Natomiast z technologią można mieć do czynienia prawie wyłącznie w zakładach produkcyjnych. Na angielski tłumaczy się ten termin jako *process engineering*.

B. Uwagi szczegółowe.

Ad Rozdz. 1.

Proponujemy ściślej określić okres obowiązywania strategii. Przyjęcie 2 do 5 lat w przypadku niektórych projektów, rozwiązań, technik, szczególnie radiodfuzyjnych nie pozwala na precyzyjne planowanie wdrożenia nowych usług.

Ad Rozdz. 2.

pkt 2.1.

W pierwszym akapicie jako powód ograniczeń możliwości wykorzystania częstotliwości podaje się międzynarodową harmonizację niektórych zakresów częstotliwości. Wydaje się, że następuje nieporozumienie w interpretacji tego akapitu. Oczywiście harmonizacja sprzyja efektywności wykorzy-

---

¹ **technologia** (z gr.) «przetwarzanie w sposób celowy i ekonomiczny dóbr naturalnych w dobra użyteczne (produkty); wiedza o tym procesie». Słownik języka polskiego. PWN 2004.

stywania widma, z drugiej strony odmienne wykorzystywanie widma w różnych krajach zapisane w porozumieniach międzynarodowych ogranicza efektywność jego wykorzystania. Akapit ten powinien zostać przeredagowany tak, by jasno wynikało z niego, że dąży się do zharmonizowanego wykorzystywania widma, przy czym ograniczeniami do jego harmonizacji mogą być istniejące porozumienia międzynarodowe.

Z punktu widzenia producentów i użytkowników sprzętu radiokomunikacyjnego harmonizacja jest zjawiskiem ze wszech miar pozytywnym, ponieważ pozwala na stosowanie ekonomii skali produkcji zunifikowanych urządzeń jak również umożliwia tzw. roaming. Firmy stowarzyszone w KIGE-iT i w EICTA będą nieustannie popierać działania na rzecz ogólnoeuropejskiej harmonizacji wybranych zakresów częstotliwości w celu zmniejszania kosztów swojej działalności z jednej strony i poszerzania obszaru działania z drugiej. Liczymy również na to, że deklarowany w akapicie 5. zamiar Prezesa UKE konsultacji z rynkiem decyzji harmonizacyjnych oblecze się w formalne ramy współpracy i przedstawiciele środowiska zostaną zaproszeni do udziału w pracach grup wypracowujących stanowisko Administracji Łączności RP na WRC, CPG i ECC.

pkt. 2.2.

Wydaje się, że punktu widzenia zakresu omawianego projektu ważniejsze jest przywołanie obowiązków Prezesa UKE z art. 192 Pt a w szczególności pkt. 1, 5, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 19. W dalszej części tego podrozdziału punkty te powinny znaleźć rozwinięcie w jaki sposób Prezes UKE zamierza się wywiązać z tych obowiązków a w szczególności z pkt 12, który w naszym rozumieniu dotyczy prowadzenia prac z zakresu szeroko pojętej inżynierii widma. Zagadnienie to urasta do najwyższej rangi w dobie gospodarki widmem opartej na elastyczności i neutralności technicznej. Brak w projekcie jasnych deklaracji co do zakresu i form współpracy ze środowiskiem naukowym stawia pod znakiem zapytania możliwość realizacji części zadań strategicznych jakie stawia sobie Prezes UKE. Uważamy, że w Strategii powinien znaleźć się zapis, iż Prezes UKE współpracuje ze środowiskiem naukowym *a w szczególności z Instytutem Łączności – Państwowym Instytutem Badawczym, który jest podległy Ministrowi właściwemu ds. Łączności i w którego Statucie zapisano prowadzenie prac badawczych z zakresu gospodarki i inżynierii widma częstotliwości radiowych.*

Ad Rozdz. 3.

Izba popiera listę celów wymienioną w tym rozdziale.

Ad Rozdz. 4.

pkt 4.1.1.

Brak jest informacji o sposobach realizacji tych działań. Nie wydaje się możliwe aby siły i środki UKE były wystarczające. Konieczne jest włączenie zaplecza naukowo-badawczego do tych prac. Uważamy również, że w Strategii powinny zostać wskazane środki finansowe przeznaczone na tego typu prace, np. w ramach tworzonego funduszu na działania refarmingowe.

pkt 4.1.2.

Należy dopisać punkt 3: *Działania w kierunku stworzenia podstaw prawnych i organizacyjnych do wprowadzenia aukcji dla wybranych służb w wybranych zakresach częstotliwości na rynku pierwotnym.*

Uzasadnienie. Rynek częstotliwości, na którym można dokonywać zmiany właściciela praw do częstotliwości na rynku wtórnym bez możliwości wyłaniania pierwotnego dysponenta tych praw w drodze aukcji będzie rynkiem ułomnym, na którym może dochodzić do różnego rodzaju nadużyć i spekulacji rodzących zarzuty działania Regulatora na szkodę Skarbu Państwa przez niewłaściwą wycenę częstotliwości. Należy już teraz rozpocząć prace studialne nad procedurami, które mogą być wykorzystane przez Prezesa UKE do przeprowadzenia aukcji częstotliwości na rynku pierwotnym dla wybranych służb w wybranych zakresach. Izba deklaruje pełną współpracę w tym zakresie.

pkt 4.1.4.

Izba oczekuje wyraźnej deklaracji co do terminu wdrożenia informatycznego systemu udostępniania informacji o krajowym wykorzystaniu częstotliwości. Polska jest – naszym zdaniem – mocno spóźniona w tym zakresie.

pkt 4.2.

W punkcie 7 listy należy wyraźnie zaznaczyć, że wprowadzenie usług telewizji mobilnej w zakresach radiodfuzyjnych nie jest związane ze zmianą lub rozszerzeniem przeznaczenia wybranego podzakresu częstotliwości. Dla uniknięcia podejrzeń, że UKE poważnie rozważa wprowadzenie rrl do zakresów radiodfuzyjnych, proponujemy przenieść te uwagi do zadań w punkcie 4.3.5.

Niezrozumiałe wydaje się rozdzielenie służby ruchomej na pkt. 4.2 i 4.9 – powinny to być dwa podpunkty tego samego punktu.

pkt 4.3.1.

W akapicie 4 „Radio Polonia” należy zastąpić z wyrazami „Białoruskie Radio Racja”. Program Radia Polonia nie jest nadawany z Polski.

Uważamy, że zadaniem strategicznym w tym obszarze powinno być przygotowanie szczegółowych planów dla DRM na falach średnich z przeznaczeniem ich do rozdysponowania poprzez przeprowadzenie konkursu/przetargu. Analiza ogólna została dokonana w sierpniu 2005 r. przez specjalny zespół powołany przez Prezesa URTiP i dalsze analizy bez widocznego wzrostu dostępności i przystępności odbiorników DRM nie przyniosą niczego nowego. Analiza Prezesa URTIP była ogólna, obecnie należy przejść do szczegółowej realizacji.

pkt 4.3.3.

W tytule punktu 4.3.4 proponujemy zamienić wyraz „Ziemska” wyrazem „Naziemna”.

T-DMB stanowi medium przesyłania nie tylko programów radiofonicznych ale i telewizyjnych. W wielu krajach jest postrzegane jako konkurent dla DVB-H dlatego możliwość i celowość wdrożenia tej techniki powinny być rozpatrywane w szerszym aspekcie niż tylko wdrożenie radiofonii cyfrowej.

W obecnej sytuacji prawnej (brak zintegrowanego regulatora) zakres przedstawionych zadań znacząco wykracza poza możliwości UKE i może być traktowany informacyjnie a nie jako faktyczne zobowiązanie. Bardziej realistyczna będzie deklaracja Prezesa UKE do aktywnego działania na rzecz określonych rozwiązań wypracowywanych w różnych ciałach jak np. Międzyresortowy Zespół ds. Telewizji i Radiofonii Cyfrowej.

pkt 4.3.4.

Uważamy, że w dobie powszechnej cyfryzacji i wyłączenia emisji analogowych w Unii Europejskiej należy zakończyć rozwój telewizji analogowej a nie „maksymalnie go ograniczać”. Zakończenie rozwoju nie oznacza drobnych modyfikacji parametrów istniejących stacji.

pkt 4.3.5.

Zgodnie z zawartością tego punktu proponujemy zmienić tytuł na „Naziemna telewizja cyfrowa”.

W zakresie częstotliwości przeznaczonym dla telewizji należy przeanalizować sensowność jego wykorzystywania przez inne służby radiowe (systemy wojskowe, służbę stałą) prowadzące do nieefektywnego wykorzystywania widma radiowego. Powinno się wystąpić do MON z propozycją zmiany wykorzystywania zakresów częstotliwości obecnie użytkowanych (kanały „60”) na inne. Taka sama decyzja powinna zostać podjęta w sprawie systemu IS95 CDMA (kanały 65 i 67), którego wykorzystywanie w tym zakresie częstotliwości jest ewenementem w Unii Europejskiej i który to system powoduje ograniczenia rozwoju systemów radiodfuzji naziemnej w Polsce i w innych krajach. Oczekujemy także deklaracji współpracy z Instytutem Łączności w sprawie przygotowania Planu przejściowego w telewizji naziemnej. Instytut Łączności prowadzi w tym względzie prace z własnych środków, ich wyniki są publikowane na Zespole Międzyresortowym. Współpraca z UKE w tym zakresie wystę-

puje, ale powinna być ona zadeklarowana także formalnie. W przypadku telewizji mobilnej powinno się napisać w nawiasie DVB-H a nie DVB-T (w wypunktowaniu przeznaczeń dywidendy).

Switchover

Należy usunąć wyliczenia mówiące o sposobach wykorzystania dywidendy cyfrowej. Uatrakcyjnienie treści, przekazy z wielu kamer, itp. nie leży w gestii UKE. UKE nie ma również wpływu na sposób produkcji treści audiowizualnych.

Konieczne jest wypracowanie mechanizmów mobilizujących nadawców do przejścia na emisję cyfrową i wymuszanie „rezygnacji” z emisji analogowej.

Telewizja ruchoma

Telewizja ruchoma to nie tylko DVB-H. Tytuł powinien brzmieć: Telewizja mobilna.

Uwaga generalna: na tym etapie ogólnoeuropejskiej dyskusji nie należy nawet sugerować możliwości zmiany przeznaczenia zakresów radiodyfuzyjnych dla innych służb. Niezależnie czy w ramach dywidendy cyfrowej czy innych pomysłów, pasma te powinny służyć jednokierunkowej dystrybucji treści audiowizualnych.

Zadania podane w pkt. 4 i 5 wykraczają poza kompetencje i możliwości UKE (Patrz uwaga do pkt. 4.4.3 dot. braku zintegrowanego regulatora).

pkt 4.4. i 4.5.

Uważamy że systemy służby stałej powinny sukcesywnie zwalniać widmo poniżej 3 GHz, które jest z technicznego punktu widzenia najlepszym zakresem dla łączności ruchomej. Systemy służby stałej z powodzeniem mogą funkcjonować w zakresie częstotliwości poniżej 3 GHz. Brak jest deklaracji zwalniania cennego widma poniżej 3 GHz przez służby stałe, np. zakresu telewizyjnego przez służbę punkt-wiele punktów w standardzie IS95-CDMA, proponujemy też rezygnację z dokonywania kolejnych rezerwacji częstotliwości dla systemów służby stałej w paśmie do 3 GHz. Proponujemy też przeanalizowanie, czy możliwe byłoby takie rozdysponowanie kanałów w zakresie 3,6-3,8 GHz, które umożliwiłyby zastosowanie szerszych kanałów dupleksowych (np. 5 MHz) zapewniających „prawdziwy” dostęp szerokopasmowy.

Konieczne jest bardziej precyzyjne określenie wykorzystania zakresu 2,5-2,6 GHz. Docelowo miał być on przeznaczony na UMTS. Obecnie mówi się o innym przeznaczeniu do czasu rozwoju UMTS – konieczne jest określenie ram czasowych lub rezygnacja w wdrożenia UMTS w tym zakresie. W zakresie tym wspomina się jedynie o możliwości wdrożenia WiMAX nie wspominając o innych technikach znanych obecnie lub mogących się pojawić w trakcie obowiązywania strategii.

Dodatkowo w paśmie tym EmiTel a także nadawcy TV planują wdrożyć system OB/ENG. Możliwość taka zostanie wykluczona jeżeli pasmo zostanie przeznaczone jedynie na mobilny WiMAX.

pkt 4.6.

W celu ochrony innych służb pracujących w sąsiednich zakresach należy wypracować rygorystyczną metodę kontroli przestrzegania wykorzystania pasm ISM (szczególnie 2,4 GHz, WiFi) zgodnie z przeznaczeniem. Należy wyeliminować nagminne stosowanie wzmacniaczy oraz wykorzystywanie kanałów dostępnych w niektórych urządzeniach WiFi, a nie przeznaczonych dla Polski.

pkt 4.8.

Listę zadań proponujemy rozszerzyć o skuteczną ochronę polskich zasobów orbitalnych i ewentualnie o analizę propozycji wykorzystania polskich zasobów orbitalnych.